

၂၀၀၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် မလေးရှားနိုင်ငံက ရိုဟင်ဂျာတို့အတွက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့် ခွင့်ပြုချက်တို့အား စတင်၍ စာရင်းပေးသွင်းခဲ့သည်။ အတူအယောင်များအဖြစ်စွပ်စွဲမှုတို့က ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အား ဆိုင်းငံ့စေခဲ့သော်လည်း တိုးတက်သည့် စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင် အနေအထားအပေါ်တွင် စာရင်းပေးသွင်းခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းတို့က ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာများအကြား ကောလဟာလတို့ကို တောမီးကဲ့သို့ ပြန့်နှံ့စေခဲ့သည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ ဒေသခံ လူမှောင်ခိုမှုနှင့် လူစုဆောင်းရေးကွန်ယက်များတို့ မြန်ဆန်စွာဆောင်ရွက်ပေးပေးလာခဲ့သည်။ ရှေ့လာမည့်ပျိုလ်တို့အတွက် သဘောတူညီမှုနှစ်ခုပေးအပ်ခဲ့သည်။ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၀၀ အောက်ဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ တောင်ပိုင်းကမ်းခြေသို့ ပင်လယ်ထွက်ပေါက် သို့မဟုတ် ခရီးစဉ်တစ်စုံလုံး မလေးရှားအရောက် ဒေါ်လာ ၇၀၀ မှ ၁၀၀၀ အထိတို့ဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် လေ့လိုက်မည့်ခရီးသည်တို့မှာ အသက် ၁၈ နှစ်မှ ၄၀ အတွင်း အမျိုးသားများဖြစ်ကြပြီး ရှစ်နှစ်သားလောက်သာရှိသည့် ငယ်ရွယ်သည့် ကလေးများကိုလည်း တွေ့ရသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင် တိုတောင်းသည့်အချိန်အတွင်း အကူးအပြောင်းလုပ်မည့် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းမှ များသောအားဖြင့်စတင်သည့်လမ်းကြောင်းက ထိုင်းနိုင်ငံကိုဖြတ်၍ မလေးရှားသို့ဆက်လက်ထွက်ခွာသည်။ ပင်လယ်ဖြတ်သန်းမှုက တစ်ပတ်ခန့်ကြာသည်။ အများအားဖြင့် သို့တည်းမဟုတ် အားလုံးအနေနှင့်မဟုတ်စေကာမူ လေ့လိုက်အနေနှင့် ဆိုက်ရောက်ရာတွင်အဖမ်းခံရသည့် အနေအထားအတွက် ထိုင်းနိုင်ငံမှတစ်ဆင့်သွားလာရေးက လုံခြုံသည်ဟုယူဆကြသည်။ မလေးရှားတွင်အဖမ်းခံရမည်ဆိုပါက ရည်ရွယ်ထိမ်းသိမ်းခံရမည်ဖြစ်ကာ နယ်စပ်ကိုဖြတ်၍ ထိုင်းဘက်သို့ နှင်ထုတ်ခံရပေမည်။ မှောင်ခိုပွဲစားများ၏ ရှုပ်ထွေးသည့် ကွန်ယက်များက အများအားဖြင့် သို့သော် သီးခြားမဟုတ်သည့် ရိုဟင်ဂျာတို့အနေနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းမှ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်သို့ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်မှ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် အဆုံးတွင် ထိုင်းကမ်းစပ်မှခွာ၍ မလေးရှားသို့ ရိုဟင်ဂျာတို့ အား သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အဆင့်များစွာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ကြသည်။ ထိုလမ်းခိုင်းတို့မှ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့်ပျိုလ်တို့နှင့် ပူးပေါင်းလိမ့်လည်ရန် ညီထားသည့် ကွန်ယက်များအား လုပ်ဆောင်ကြသည်။

၂၀၀၇ ခုနှစ် မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့အထိ ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်း ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင် အဖမ်းခံရသည့် လေ့လိုက်သူများမှာ အချိန်တိုအထိမ်းသိမ်းခံရ၍ နောက်ပိုင်း မဲဆောက်မြို့ အနီး အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားသည့် နယ်မြေတွင်းသို့ ‘တရားမဝင်’ နှင်ထုတ်ခံခဲ့ရသည်။ ပွဲစားများက ငုတိုထံမှ ထိုင်းနိုင်ငံမှ မလေးရှားသို့ပို့ဆောင်ရန်အတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၀၀ အခကြေးငွေယူထားသည့်အပေါ် ပြန်လွှတ်ပေးကြသည်။ ထိုင်းအာဏာပိုင်တို့က နောက်ပိုင်းတွင် လူအနည်းငယ်တို့အား မြန်မာလူထုဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးအာဏာပိုင်များလက်သို့ (စမ်းသပ်သည့်အနေအထားဖြစ်ပေမည်) ပြန်ပို့ရေးလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုနှင်ထုတ်ခံရသူများအား နောက်နေ့တွင် ထိုင်းဘက်သို့ ပြန်တွန်းထုတ်ခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း ၂၀၀၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ပင်လယ်ခရီးသွားရာသီသစ်အစကတည်းက ကနဦးထိမ်းသိမ်းမှုများအား မကြားသိရတော့၍ ထိုလေ့လိုက်သူများ ဘယ်ဆီဘယ်ကမ်းရောက်ကုန်ကြသည်ကို မသိရတော့သည့်အတွက် ဤအနေအထားမှာ အရေးတကြီးစိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြစ်လာသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် ငုတိုအား ထိုင်းလူထုဝင် မှုကြီးကြပ်ရေးအာဏာပိုင်တို့က မလေးရှားနယ်စပ်အနီးတွင် ပွဲစားများထံလွှဲပြောင်းပေး၍ ဆက်လက် မှောင်ခိုပြုတ်သန်းဝင်ရောက်ရေးအတွက် ငုတိုထံမှ ငွေရသည်အထိ ဆက်လက်ထိမ်းသိမ်းထိမ်းသိမ်းထားသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ်တွင်ကဲ့သို့ ထိုင်းမလေးနယ်စပ်တွင်လည်း ငုတို၏ဖမ်းဆီးထားသူများအား ငွေပေးလာစေရေးလုပ်ဆောင်မှုဖိအားအနေနှင့် ပုံမှန်ရိုက်နှက်ကြသည်။ မပေးနိုင်သူများအား စိုက်ပျိုးရေးပိုင်ရှင်များသို့မဟုတ် ငါးဖမ်းလေ့ပိုင်ရှင်များထံရောင်းစား၍ ချည်နှောင်ထားသည့် အလုပ်သမားများအဖြစ်လုပ်ကိုင်စေသည်။ နောက်ဆုံး မလေးရှားသို့ လူများစွာရောက်ရှိခဲ့ပြီး တရားမဝင်ဝင်ရောက်လာသူများအနေ နှင့် အလုပ်ရှာကြရသည်။ သို့သော်လည်း လူများစွာတို့ လမ်းတွင်ပျောက်ဆုံးခဲ့ကြသည်။ ထွက်ခွာသည့်လေ့လိုက်သူများဆက်လက် များလာသည့်အတွက် ဆွေမျိုးပျောက်သတင်းရာသည့် မိသားစုများ ပိုမိုများပြားလာကြသည်။

ဒေသတွင်းတုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ

မြန်မာစစ်အာဏာပိုင်တို့အနေနှင့် ရိုဟင်ဂျာလေ့လိုက်သူတို့၏ လှုပ်ရှားမှုအား ပိတ်ဆို့ရေးအပေါ် စိတ်ဝင်စားပုံ မပြခဲ့ပေ။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဖမ်းခံခဲ့ရသည့် လေ့လိုက်သူအချို့အနေနှင့် ဓမ္မာစာဖတ်ခံရ၍ ပြန်လွှတ်ပေးခြင်းခံရသည် -လက်ထိုးအပြီး- သို့မဟုတ်ပါက ငိုးရှင်းစွာဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံရေပိုင်နက်အတွင်း ဆွဲယူခံခဲ့ရခြင်းရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မေ့ပျောက်ထားခြင်းခံရသည့် ပြည်သူများ

ညီညီကျော်

ရိုဟင်ဂျာများ၏သမိုင်းသည် (၇) ရာစုအစပိုင်းမှစ၍ အာရပ်မူဆလင်ကုန်သည်များ ရခိုင်ပြည်တွင် လာရောက်အခြေစိုက်နေထိုင်သည် အတိတ်ကာလမှဖြစ်သည်။ ၁၉၅၀ ခုနှစ် ပါလီမန်ခေတ်တွင် ဦးနု၏အစိုးရက တိုင်းရင်းသားအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့သော်လည်း ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ စစ်အစိုးရက မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံသားဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့်အချိန်မှစကာ ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးနှင့် အခြေခံဥပဒေအရ ကိုယ်ပိုင်အထောက်အထား ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ဤလုပ်ဆောင်မှုက ရိုဟင်ဂျာတို့၏ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းအား ငြင်းဆန်ဆန်ကျင့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

စစ်အုပ်စုအနေနှင့် ရိုဟင်ဂျာထုအပေါ် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် ထိုစတန့် ထွင်လုပ်ဆောင်မှုကို ဆက်လက်ထိမ်းသိမ်းထားခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွင်

“အမှန်မှာ ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ၁၃၅ ခုခန့်ထိုင်ကြသော်လည်း ရိုဟင်ဂျာဆိုသည့်သူများ မပါဝင်ပါ။ သမိုင်းအရ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ‘ရိုဟင်ဂျာ’ တိုင်း ရင်းသားလူမျိုးစုတစ်ခုမျိုးမျိုးပဲ။” ဟု အစိုးရက ကြေငြာခဲ့သည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကုလသမဂ္ဂကလေးအခွင့်ရေးကော်မီတီ၏ ဝေဖန်ချက်များအားတုန့်ပြန်သည့်အနေနှင့် စစ်အုပ်စုက ရိုဟင်ဂျာတို့အား အခြားလူမျိုးစုအုပ်စုများနှင့် မွေးသေစာရင်းမှတ်တမ်းတင်မှု၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေးတို့နှင့် ပတ်သက်သည့်ကိစ္စများတွင် တန်းတူအခွင့်အရေးအပြည့်ပေးပေး ကြောင်း ပြောဆိုပြန်သည်။ ထို့ပြင် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုသည် ဘင်္ဂလီတိုင်းရင်းသား

လူမျိုးစုတစ်ခုအဖြစ် စာရင်းသွင်းကာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြဲနေထိုင်သည့်ပျိုလ်များအ ဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားပြီးဖြစ်ကြောင်းလည်း ရည်ညွှန်းပြောဆိုခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် ရိုဟင်ဂျာလူထု၏ အခွင့်အရေးများမှာ အကြီး အကျယ်တားဆီးပိတ်ပင်ထားခြင်းခံ နေရပေသည်။ ရခိုင်ပြည်မြောက်ပိုင်း ကန္တာကုလသ မွဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာမဟာမင်းကြီးရုံးနှင့် အခြားအစိုးရမဟုတ်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်ချထားဆောင်ရွက်မှုက ရိုဟင်ဂျာဒုက္ခသည်တို့၏ အကျပ်အတည်းအား တစ်စုံတရာ တိုးတက်ကောင်းမွန်နိုင်သော်လည်း မြန်မာစစ်အုပ်စုချုပ်သုတို့၏ နိုင်ငံရေးသဘောဆန္ဒ မပါရှိပါက ၎င်းတို့၏ကြေကွဲဖွယ်ရာဒုက္ခအဖြစ်အပျက်တို့အား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည်မဟုတ်ပါပေ။

ညီညီကျော် (nnkster@gmail.com) သည် စင်ကာပူနိုင်ငံ နန်ယန်း စက်မှုက္ကသိုလ် Nanyang Technological University အက်စ် ရာဂျရနမ် နိုင်ငံတကာဘာသာရပ်များဆိုင်ရာလေ့လာရေးကျောင်း၏ (S Rajaratnam School of International Studies (RSIS) နိုင်ငံတကာနိုင်ငံရေးစီးပွားရေးဗဟိုကျောင်း သားဖြစ်သည်။ မြန်မာမူဆလင်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ညီညီကျော်သည် ၎င်း၏ သိပ္ပံဘွဲ့ အတွက် စင်ကာပူသို့ကျောင်းတက်ရန် မလာရောက်မီအချိန်အထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၀၈ တွင်ဤ လက်ရှိဆောင်းပါးထက်ရှည်သည့် ဆောင်းပါးအပြည့်အစုံအား ပထမဆုံးအကြိမ် အက်စ် ရာဂျရနမ် နိုင်ငံတကာဘာသာရပ်များ ဆိုင်ရာလေ့လာရေးကျောင်း (RSIS) ၏ အင်တာနက်အွန်လိုင်းတွင်ဖော်ပြသော ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးတွဲများတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ www.rsis.edu.sg/publications/Perspective/RSIS0122008.pdf